

учетом родного языка обучаемых по специально разработанной системе тренировочных упражнений разных типов и видов. Знание же фонологических и артикуляционных причин отклонения от нормы в речи, обусловленные несовпадением звукового строя русского и родного языка, дают преподавателю возможность корректировать индивидуальную работу над фонетическими ошибками.

Если говорить о логико-математическом интеллекте иностранцев, то именно в этой области и возникает наибольшее число взаимонепониманий и недоразумений. Проблема состоит в зеркальном отличии логики и способа мышления, например, китайцев: они мыслят индуктивно (от частного к общему, от фактов к гипотезе), тогда как западные цивилизации базируются на дедуктивном мышлении (от общего к частному). Китайцам чрезвычайно трудно понять и воспринять грамматическую структуру русского языка. Очевидно, необходимо создание восприятия причинно-следственных связей, роль которых в китайском образе мышления играют аналогии.

Таким образом, развитие межкультурной компетенции иностранцев в условиях расширенных международных контактов является неперенным условием для успешного обучения.

Література:

1. Авдеева І. М. Інноваційні комунікативні технології в роботі куратора академгрупи / І. М. Авдеева, І. М. Мельникова. – К., 2007. – 304 с.
2. Інноваційна діяльність ВНЗ / Упоряд. Л. Галіцина. – К.: Вид. дім «Шкільний Світ», 2005. – 128 с.
3. Гарднер Г. Множинні інтелекти: Теорія у практиці. Хрестоматія / Г. Гарднер. – К.: Мегатайт, 2004. – 288 с.
4. Глушенко Т. С. Национально-специфические компоненты кинесического общения китайской лингвокультурной общности в свете теории лакун на фоне англо-американских и русских жестов: автореф. дис. канд. филол. наук. – Барнаул, 2006. – 20 с.
5. Hofstede G. Measuring Organizational cultures: Administrative Science Quarterly. – 1990. – Vol. 35. – 101 с.
6. Сазонова Н. Характеристика культуры и планирование рекламных компаний / Н. Сазонова. – К., 2001. – 234 с.

УДК 811.111`06:821.111`04+`06::510.3-04 /-049:573

Т. М. Суворова,

Київський національний лінгвістичний університет, м. Київ

СВІТОТВІРНА ФУНКЦІЯ ОБРАЗНОСТІ БАЛАДНОГО ТВОРУ

Стаття акцентує увагу на світовірній функції образності баладного твору як одній із важливих, оскільки саме розуміння художнього твору йде від можливості створити певний позамовний світ. Орієнтуючись на теоретичні засади опису текстових світів, автор аналізує потенції образної системи баладного твору та пропонує узагальнену модель багатомірного світу балад.

Ключові слова: можливі світи, текстові світи, образність, модель.

МИРООБРАЗУЮЩАЯ ФУНКЦИЯ ОБРАЗНОСТИ БАЛЛАДНОГО ПРОИЗВЕДЕНИЯ

Статья обращает внимание на одну из важных функций образности балладного произведения, которой является мирообразующая. Представлен анализ потенциала образности по реализации этой функции с опорой на теоретические основания описания текстовых миров. Автором предложена обобщающая модель многоярусного мира балад.

Ключевые слова: возможные миры, текстовые миры, образность, модель.

WORLD CREATING FUNCTION OF THE IMAGERY OF A BALLAD

The paper studies one of the important functions of the imagery of a folklore ballad song, which is a world creating one. The theory of the text worlds makes the ground for discussion of the possible worlds which can be traced in the course of ballad imagery functioning. The primary aim of the investigation was to qualitatively describe various functional consequences of imagery as the perceptible-cognitive-affective construal of the creative process. The technique of a conceptual analysis along with a text interpretative one permitted to best evaluate the wide range of the ballad imagery possibilities in creating text worlds. A classificatory system of text worlds is based on various possible interpretations of modal logic: the alethic system, based on the operators possible, impossible, and necessary; the deontic system (permitted, prohibited, and obligatory); the axiological system (good, bad, indifferent); and the epistemic system (known, unknown, believed). The case study of the texts representing American folklore balladry was carried out from the view point of the imagery potential to compose the text worlds. The results make it possible to plot a general diagram exposing the invariant of text worlds applicable to ballad texts of America. Deep understanding the ways the imagery system functions effects the degree of a successful text interpretation.

Key words: possible worlds, text worlds, imagery, model.

З першого дотику рецепієнта та баладного тексту відбувається певне інформаційне вивільнення, котре втягує рецепієнта у процес сприйняття художнього світу в усім його різнобарв'ї та протиріччї [4, с. 51]. Теорії можливих світів (possible worlds) М.-Л. Райан, розумового моделювання (mind-modelling) П. Стоквелла, універсального розуму (universal minds) А. Палмера, текстових світів (text worlds) Дж. Гевінс спираються на когнітивні принципи концептуалізації дійсності, тобто світ, у тому числі і художній осмислюється у переломлені через досвід людини [24, с. 134 – 144; 21, с. 205 – 225; 23]. Така «втілена оповідь» [23] означає, що художньо осмислений світ створюється як реальний, а тому і сприймається як таке, що потенційно можливе, якщо не зазначається інше. Потрачтування образності як системи словесних образів, що утворюють певний перцептивно-когнітивно-афективний конструкт та функціонують як єдине ціле, є актуальним у світлі антропоцентричних та функціональних теорій, що відкривають нові перспективи більшої експланаторності з огляду на лінгвістичні явища. Метою дослідження є розкриття потенціалу функціонального прояву образності як цілісної складної системи, що здатна формувати текстові світи художнього витвору.

Проблема кордонів художнього світу вирішується за допомогою образності, котра містить інформацію про простір та час, про систему цінностей та норм поведінки [4]. Рецепієнт займає зовнішню позицію відносно текстового світу, проте поступово входить у межі художнього світу, приймаючи нові правила та норми [12, с. 174]. Потім знову рецепієнт залишає художній світ, щоб абстрагуватись [там само] та оцінити створений автором світ. Теорія універсального розуму пояснює однаковість принципів відтворення реальної та художньої дійсності, що означає, що людина оцінює себе і зовнішнє середовище, виходячи зі свого уявлення про час, простір, знання, необхідності [11, с. 79]. Художній світ проявляється як можливий та оцінюється з позицій шести базових модальностей [9, с. 11] (див. табл.1).

Таблиця 1.
Типологія модальностей

Модальність	+	–	0
Алетична	необхідно	неможливо	можливо
Деонтична	повинно бути	заборонено	дозволено
Аксіологічна	добре	погано	байдуже
Темпоральна	теперішнє	майбутнє	минуле
Просторова	тут	ніде	там
Епістемічна	знання	здогадка	незнання

У переломлені базових модальностей крізь художній світ американських фольклорних балад можна виявити той факт, що кожна з них проявляється у більшій чи меншій мірі. Сама центральна роль персонажів баладних творів – героя чи героїні – передбачає їхню дійсничну функцію у розгортанні художнього світу балад. Тобто, герой / героїня стають центром, відносно яких розгортається простір та час, що дозволяє рецепієнтові оцінити з позицій темпоральної та просторової модальностей різновид створюваного світу: внутрішньо-орієнтований чи зовнішньо-орієнтований, а також які події змальовуються: ретроспективні чи проспективні. Візьмемо за приклад баладу *Lovely Willie's Sweetheart* (№ 33):

*It was on last Tuesday's evening at the theater hall,
There I spied my own true love, he was proper and tall.
I asked him to walk with me a piece down the road,
And I'd show him father's garden, a place as abode.*

Головним дійсничним центром баладного уривку є героїня, котра ділиться з рецепієнтом її розповіді своїми внутрішніми переживання від зустрічі з хлопцем, у якого закохалась. Чуттєві референти *my own true love* є маркерами внутрішньо-орієнтованого світу героїні, а дієслова, вжиті у минулому часі відносять події до ретроспективного способу зображення життя героїні. Динамічність уривку забезпечує опозиція категорій просторової модальності тут – там та темпоральної модальності минуле – теперішнє, а також причинно-наслідкові відношення між подіями тоді та зараз. Тобто, зустріч героїні з хлопцем у минулому є результатом переживань у момент розповіді.

Таким чином, темпоральна та просторова модальності, що визначаються образністю баладних творів, характеризують 100% баладних текстів.

Не менш важливою для оцінки художнього світу балад є аксіологічна модальність, котра забезпечується двома барицентричними концептами ЖИТТЯ та СМЕРТЬ. Під барицентричними концептами розуміємо концепти з властивістю стягувати, підпорядковувати та організовувати навколо свого значення інші концепти, залучені до об'єктивації СО твору. За значенням барицентри баладних творів ЖИТТЯ та СМЕРТЬ відповідають опозиції аксіологічної модальності добре – погано. Наприклад у баладі *The Sherfield Apprentice* (№ 17) розповідається про те, що кохана героєм твору дівчина засвідчила шерифові про нього, у результаті чого він був запроторений до в'язниці. Герой, розуміючи зраду дівчини, має бажання померти, не зважаючи на свою закоханість у неї:

*Don't glory in my downfall, but come and pity me.
Farewell to charming Sally, the handsome chambermaid.
Farewell to charming Sally, I must die for loving you.*

Об'єктивація концепту СМЕРТЬ через дієслово *die* супроводжується наявністю чуттєвих метареферентів *charming, loving, pity, handsome*, що втілюють концепт ЖИТТЯ, з одного боку, дають можливість оцінити зраду як погану дію, що призводить до смерті героя, а прояв почуттів до дівчини як добрі дії, що можуть привести до розвитку взаємних стосунків та народження нового життя. З іншого боку, ці два аксіологічно протилежні концепти є центрами образного простору балади, без яких не можливо уявити баладний світ. Тобто, вони є тими центрами, котрі організують увесь баладний простір, усе його життя, формуючи життєву систему цінностей. Розуміння неможливості організації баладного світу без цих барицентрів образної системи веде до відкриття концептуальної схеми ЖИТТЯ Є ЦИКЛ / ЦИКЛ Є ЗМІНА ЖИТТЯ НА СМЕРТЬ, А СМЕРТЬ НА ЖИТТЯ, котра покладена у формування баладного світу. Моделлю розгортання художнього світу у часі є поліхронна [3], тобто у вигляді кола [6; 8; 13; 14].

Алетична модальність проявляється у формуванні художнього світу як реального для героїв, можливого чи неможливого. У баладі *Kellyburnbraes* (№ 155) мова йде про чоловіка, котрий втомився від сварливої дружини:

*There was an old man in Kellyburnbraes,
Tadal tadal t-aldal dal day;
He married a wife, the plague of his life...*

Чоловік просить диявола забрати дружину до пекла та провчити її за таку поведінку. Згодом диявол повертає дружину чоловікові, оскільки та замордувала усіх, хто був у пеклі, ніби сама стала гірше диявола:

*Now the devil has got her again on his back,
And gave to her husband, he has taken her back.
«O here's your auld wife, she has managed well;
She'll no get to heaven, and she'll no bide in hell I»*

Баладний світ постає вертикальним тришаровим простором, де реальний світ людей займає центральне положення, небесний світ – верхнє, а пекло – нижнє. Така геометрія простору йде від біблійного уявлення про світоустрій. Концептуальні метафори НЕБЕСНИЙ СВІТ Є ВГОРУ, ПЕКЛО Є УНИЗ об'єктивуються за допомогою прийменників *to* та *in*, зі значенням просторової орієнтації угору / всередину відповідно. Два світи – верхній та нижній є уявними, проте можливими з позицій героїв, котрі спираються на свою віру у потойбічні світи. Модель геометричного оформлення простору баладного світу відповідає монохромній, або векторній [Близнюк, 2008], тобто такій, що розгортається у вигляді шляху горизонтального чи вертикального напрямку.

Приклад неможливого світу можна простежити у баладі *Things Impossible* (№ 160):

*«When carrots grow in meadows green
And rivers flow with milk and honey,
When sugar grows on cherry trees,
And men refuse to take hard money,*

*When turtle shells turn diamond rings
With pearl and brass they are compared,
When gold does grow on eagle's wings,
Fair maid, with you will I be married.*

Герой балади змальовує уявний, але неможливий світ за зразком реального для героїв баладного твору. Усі факти вигаданого героєм світу є протирічними тому, що існує в реальному. Таким чином герой дає зрозуміти, що він ніколи не одружиться з дівчиною, яка того прагне. Сам образний простір баладного світу формується за схемою СВІТ Є ВМІСТИЛИЩЕ ПОДІЙ, а час розгортається за монохромною моделлю (Близнюк, 2008), тобто у вигляді шляху, горизонтального напрямку.

Епістемічна модальність оцінки баладного світу через образність може означати формування простору на основі знання, здогадки чи незнання певних фактів героями.

Так, художній світ балади *Gifts from over the Sea (№ 195)* побудовано на незнанні героєм фактів про речі, описані у творі:
*One sent a cherry that had no stone,
One sent a chicken without any bone.
The next sent a blanket without any thread,
And the next sent a book that couldn't be read.*

Пердбачається активна участь рецепієнта у подоланні незнання через здогадку, оскільки балада наближена за своїм функціональним призначенням до загадки. Подальше розкриття невідомих фактів про описані об'єкти переводить незнання у знання:

*When the cherry's in the blossom, it has no stone,
When the chicken's in the egg, it has no bone.
When the wool's on the sheep, it has no thread,
When the book's on the press, it can't be read.*

Така комбінація видів епістемічної модальності у одному текстовому світі свідчить про залучення яскравої та опуклої образності, що несе фасцинативну функцію стосовно рецепієнта. Світ концептуалізується у метафорі СВІТ Є ВМІСТИЛИЩЕ РЕЧЕЙ.

Деонтична модальність не є чітко вираженою у американських баладних творах. Так, наприклад, у баладі *Who Is Tapping at My Bedroom Window? (№ 24)* зустрічаємо такі слова:

*O Mary dear, go and ask your mother
If you my wedded bride might be;
And if she says no, return and tell me,
And I'll no longer trouble thee.»*

Дієслово *ask* передає значення запитати дозволу, тобто позначає даний уривок як такий, що передає деонтичну модальність дозволеності. Таким чином формується уявлення про художній світ, побудований за поліхронною моделлю та концептуальною метафорою ЖИТТЯ Є КОЛОВОРТ, адже увага привертається до поваги думки батьків, які дали життя коханій дівчині героя балади.

Отож, геометрія простору баладного світу реалізується концептуальними метафорами вмістилища (СВІТ Є ВМІСТИЛИЩЕ ПОДІЙ), структурними метафорами (ЖИТТЯ Є СУБСТАНЦІЯ), конструкційними (СВІТ Є ПОШАРОВА КОНСТРУКЦІЯ), онтологічними (СВІТ Є ЖИТТЯ), орієнтаційними (СВІТ Є ВЕРТИКАЛЬНИЙ І ГОРИЗОНТАЛЬНИЙ ПРОСТІР). Розуміння часу реалізується у моделях монохронній, або векторній (ЖИТТЯ Є ШЛЯХ ДО КІНЦЕВОГО ПУНКТУ ПРИЗНАЧЕННЯ; СВІТ Є ВЕРТИКАЛЬНИМ) і поліхронній (СВІТ Є КОЛО / КОЛОВОРТ ЖИТТЯ).

Діяльнісна позиція рецепієнта пояснюється теорією розумового моделювання П. Стоквелла, коли рецепієнт не тільки моделює художній світ, а й, стаючи учасником такого простору, збагачує свій досвід стосовно можливих світів та інтерпретаційний потенціал [24]. З позицій розвитку нарративної теорії проблема текстових світів тісно пов'язана з поняттям кордонів текстового світу, котрі визначаються точкою фокалізації [5]. учасників побудови текстового простору. До учасників відносять не лише персонажі, а й імпліцитного автора (implied author) [19] та імпліцитного читача (implied reader) [15]. Формат трактування тексту з включенням теоретичних автора та читача визначається ідеєю про те, що будь-який текст сприймається як результат авторської творчості, тобто автор завжди передбачається [24; 15]. В. Ізер вважає, що рецепієнт у ході ознайомлення з текстом адаптує себе до імпліцитного читача, тобто теоретичного читача, для якого автор створює свій текст [19]. Ідея теоретичного читача не є новою, а тому існують різні терміни на його позначення: перфектний читач (the perfect reader) [20], інформований читач (the informed reader) [18], ідеальний читач (the ideal reader) [16], супер-читач (the super-reader) [22], модель-читач (the model reader) (У. Еко). Таким чином, текстовий світ розширюється з потойбічного відносно рецепієнта до поцейбічного [10, с. 80], коли рецепієнт поглинається художнім світом на період взаємодії рецепієнта та твору.

Урахування точки зору рецепієнта та героїв балад визначає рівні фокалізації, або «простір референції» [10]. В ідеальній моделі художнього світу «простори референції» творця твору та рецепієнта співпадають [5; 7, с. 24 – 52; 24], оскільки передбачається, що створений автором світ має бути відтвореним повністю адресатом на основі СО [10, с. 80]. Таким чином, у побудові моделі текстового світу рецепієнт є включеним до системи образів, саме йому розкривається художній світ через героїв [24]. Основу світотворення складає психологічна концептуальна діада СВІЙ – ЧУЖИЙ. Дихотомія СВІЙ – Чужий з огляду на світовірну функцію проявляється як вектор систематизації подій художнього світу у просторовому та часовому континуумі (Г. Д. Бенкендорф; Погапенко С. І.), у той час як при створенні референтного модулю МКС внутрішньо-орієнтованого та зовнішньо-орієнтованого видів забезпечувала вектор аксіологічної класифікації внутрішнього та зовнішнього світів героїв баладних творів (Межжеріна Г. В.; Шейгал О. Й.). Витвір мистецтва через образи формує художній світ, котрий наповнюється через «свідомість» учасників художнього світу [5; 1; 2]. Іншими словами, текстовий світ вміщує різнорівневі мікросвіти. Так, широку перспективу текстового світу встановлює взаємодія рецепієнта та героя балади, це, так би мовити, широкий текстовий світ (ШТС). ШТС вміщує баладний світ (БС) героя, котрий може бути як внутрішнім світом героя так і зовнішнім з ретроспективними та проспективними текстовими зсувами (ТЗ) у оповіді. Світ героя може взаємодіяти зі світами інших героїв, котрі, згідно теорії розумового моделювання П. Стоквелла, також відносяться до текстових зсувів (ТЗ). Узагальнююча модель текстового світу, котрий реалізується образністю американських фольклорних балад, зображено на рисунку 1.

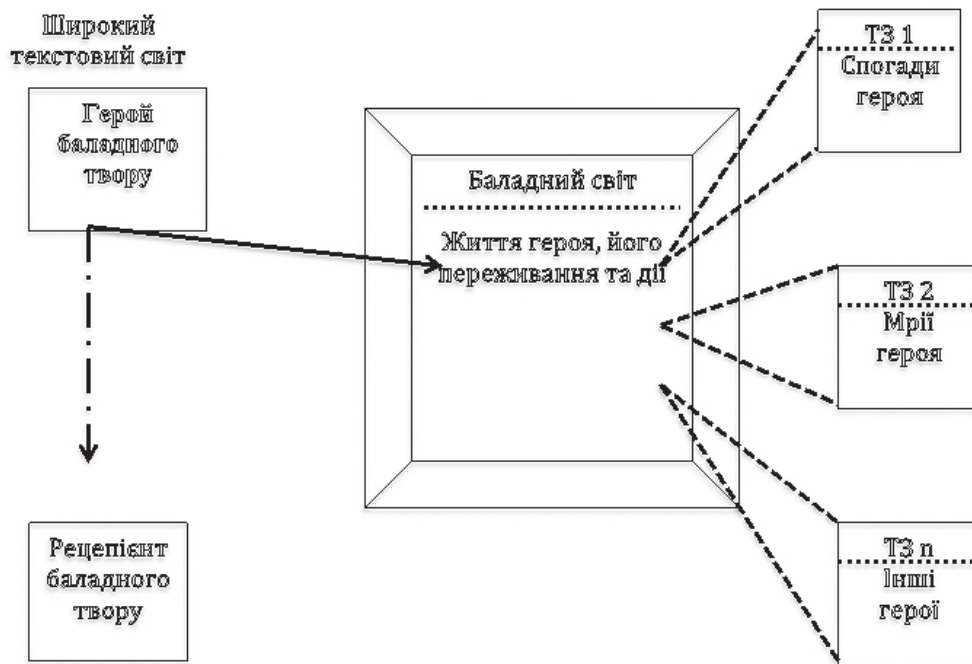

Рис. 1. Модель текстового баладного світу.

Візьмемо баладу *The County Jail* (№ 147) у якості прикладу для ілюстрації втілення зазначеної моделі у конкретному творі.

1 As I was standing on a corner
 Not doing any harm,
 Along came a policeman
 And took me by the arm.
 2 He took me to the corner,
 There he rang a little bell;
 Along came a police patrol
 And took me to the jail.
 3 I woke up in the morning
 And looked up on the wall.
 The bedbugs and the cockroaches
 Were playing a game of ball.
 4 The score was four and twenty;
 The bedbugs were ahead.
 I got so darn excited
 That I fell right out of bed.
 5 I went downstairs to breakfast;
 The bread was hard and stale;
 The coffee tastes like tobacco juice
 In the damned old county jail.

ШБС формується із учасників, котрі вибудовують художній світ – це рецепієнт, котрому розповідається історія героя, сам герой, що є медіатором між баладним світом та рецепієнтом твору та той баладний світ, котрий розгортається через мікроситуації, викладені героєм у його розповіді. БС формується із чотирьох мікроситуацій, котрі описують дії героя: знаходився на вулиці, потрапив до в'язниці, спостерігав за комахами у тюремній камері та резюмував погане утримання ув'язнених. Увесь баладний світ сприймається очима героя, протей його внутрішній світ розширюється додатковими вкрапленнями інших свідомостей, мікросвітів із зовнішнього світу. Ці відгалуження у зовнішній світ мають вплив на світ героя, а тому є важливими для урахування. Так, фігура полісмена, згадана у першій строфі лише похапцем, без опису усєї ситуації в деталях, розкриває окремий мікросвіт для рецепієнта. Це світ правопорядку, за недотримання якого карають ув'язненням. Тобто, номінативна одиниця *policeman* актуалізує цілу ситуацію з певним алгоритмом дій. Ця ситуація є редукованою до одного слова, котре функціонує як символ правопорядку. Наступна строфа розгортає ще один мікросвіт – це виконання службових обов'язків поліцейського патруля – забрати героя до в'язниці. Слова *police patrol* та *jail* є раціональними метареферентами, котрі прямо номінують позамовну ситуацію та підтверджують попередню думку про символічне значення поліцейського. Третя мікроситуація описує один з моментів із повсякденного життя комах у в'язниці. Комахи описуються через образні модальні референти, як от: *The bedbugs and the cockroaches / Were playing a game of ball*. Комахи наділяються властивістю людини мислити та діяти відповідно, наприклад, грати у футбол. За допомогою аналогового ситуативного мапування актуалізується концептуальна модель КОМАХИ Є ЛЮДИ, що втілює СО баладного героя, що глузує над ситуацією, у якій він опинився. Остання мікроситуація об'єктивує думку героя про жахливі умови перебування у в'язниці за допомогою чуттєвих метареферентів *damned old county jail; tastes like tobacco juice; hard and stale*. Таким чином, за допомогою чуттєвої, образної, внутрішньо-орієнтованої, динамічної структури образності баладаного твору ре-

алізовано монохромну модель баладного світу, котра входить до ШТС, де відтворюється через очі героя балади свідомістю рецепієнта. У ході реалізації баладного світу актуалізується концептуальна метафора СВІТ Є ВМІСТИЛИЩЕ ПОДІЙ та ЖИТТЯ Є ШЛЯХ.

Результати дослідження образності з позицій функціональних можливостей у формуванні текстових світів дають можливість не лише з'ясувати увесь спектр можливих світів, створених у ході взаємодії словесних образів, але й досягнути всеосяжну роль образності у творчому процесі. Потенційним є виявлення інших функцій образності та співвіднесення їхньої значущості для глибокої інтерпретації тексту.

Література:

1. Бахтин М. М. Заметки / М. М. Бахтин // Литературно-критические статьи. – М. : Художественная литература, 1986. – С. 518–520.
2. Бахтин М. М. Проблемы творчества / М. М. Бахтин / Поэтики Достоевского. – К. : NEXТ, 1994. – С. 314.
3. Близнюк О. О. Концепти життя і смерть: лінгвокультурологічний аспект (на матеріалі паремійного фонду української та італійської мов) [Текст] : автореф. дис.... канд. філол. наук. 10.02.17 / О. О. Близнюк. – Київськ. нац. лінгвістичний ун-т. – К., 2008. – 20 с.
4. Глазунова О. И. Синергетика творчества: Опыт анализа художественного текста / О. И. Глазунова; предисл. Г. Г. Малинецкого. – М. : Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2012. – 344 с.
5. Кагановська О. М. Когнітивний аспект проблеми «градації» текстових концептів (на матеріалі сучасної французької прози) // Вісник Запорізького державного університету. – Серія «Романо-германська філологія». – № 1. – Запоріжжя: ЗДУ. – 2000. – С. 55–63.
6. Лосев А. Ф. Проблема художественного стиля / А. Ф. Лосев. – Киев: Киевская Академия Европобизнеса, 1994. – 285 с.
7. Переверзев К. А. Высказывания и ситуации: об онтологическом аспекте философии языка / А. К. Переверзев // Вопросы языкознания. – 1998. – № 5. – С. 24–52.
8. Радзівєвська Т. В. Комунікативно-прагматичні аспекти текстотворення [Текст]: автореф. дис.... д-ра наук: 10.02.15 / Т. В. Радзівєвська. – НАН України, Інститут української мови. – К., 1999. – 33 с.
9. Руднев В. П. Характеры и расстройство личности. Патография и метапсихология / В. П. Руднев. – М. : Класс, 2002. – С. 11.
10. Тмарченко Н. Д. Теоретическая поэтика: Введение в курс / Н. Д. Тмарченко. – М. : Рос. гос. гумани. ун-т, 2006. – 208 с.
11. Тарасенко В. В. Фрактальная семиотика: «слепые пятна», перипетии и узнавания / В. В. Тарасенко; закл. ст. Ю. С. Степанова. Изд. 2-е. – М. : Книжный дом «ЛИБРОКОМ», 2012. – 232 с.
12. Успенский Б. А. Семиотика искусства: Поэтика композиции. Семиотика иконы. Статьи об искусстве / Б. А. Успенский. – М. : Языки славянской культуры, 2005. – С. 174.
13. Фрейденберг О. М. Миф и литература древности / О. М. Фрейденберг. – М. : Наука, 1978. – 490 с.
14. Фрээр Дж. Золотая ветвь: Исследования магии и религии: Пер. с англ / Дж. Фрээр. – М. : Фирма изд-во АСТ, 1998. – 784 с.
15. Booth W. C. The Rhetoric of Fiction / W. C. Booth. – Chicago: University of Chicago Press, 1961. – 455 pp. – [Internet resource] – available at: http://books.google.com.ua/books/about/The_rhetoric_of_fiction.html?id=mtmj489DeboC&redir_esc=y
16. Culler J. The Literary in Theory Stanford / J. Culler. – Stanford University Press, 2007. – [Internet resource] – available at: <https://books.google.com.ua/books?id=skW6vNG63kQC&printsec=frontcover&dq=Culler&hl=ru&sa=X&ei=yIZgVZPkGqGhyAOajYDwBA&ved=0CCcQ6AEwAA#v=onepage&q=Culler&f=false>
17. Capozzi R. Reading Eco: An Anthology / R. Capozzi. – Indiana University Press, 1997. – [Internet resource] – available at: <https://books.google.com.ua/books?id=aUtaWx0H18YC&pg=PA219&dq=Eco+the+model+reader&hl=ru&sa=X&ei=WFxgVYr8D8rXyQOY5oK4Ag&ved=0CBwQ6AEwAA#v=onepage&q=Eco%20the%20model%20reader&f=false>
18. Fish S. E. Is There a Text in this Class?: The Authority of Interpretive Communities / S. E. Fish. – Harvard University Press, 1980. – [Internet resource] – available at: <https://books.google.com.ua/books?id=bYBso1t4ylcC&pg=PA49&dq=fish+the+informed+reader&hl=ru&sa=X&ei=fFhgVfWTA8iwUZqcgfgD&ved=0CBsQ6AEwAA#v=onepage&q=fish%20the%20informed%20reader&f=false>
19. Iser W. The Implied Reader. Patterns of Communication in Prose Fiction from Bunyan to Beckett / W. Iser. – Baltimore and London: The Johns Hopkins University Press, 1974. – 303 pp. – [Internet resource] – available at: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/1769928?uid=3739232&uid=2134&uid=70&uid=4&sid=21106694230673>
20. Leavis F. R., Gingham G. Valuation in Criticism and Other Essays / F. R. Leavis, G. Gingham. – Cambridge University Press, 1986. – [Internet resource] – available at: <https://books.google.com.ua/books?id=8SM4AAAAIAAJ&pg=PA173&dq=Leavis+the+perfect+reader&hl=ru&sa=X&ei=5IlgVcCON4rMyAO-0IDYAg&ved=0CEAQ6AEwBQ#v=onepage&q=Leavis%20the%20perfect%20reader&f=false>
21. Palmer A. Universal minds / A. Palmer // Semiotica. – N. Y., 2007. – Vol. 165. – P. 205–225.
22. Riffaterre M. Text Production / M. Riffaterre. – Columbia University Press, 1985. – [Internet resource] – available at: <https://books.google.com.ua/books?id=Sei-lwAACAAJ&dq=Riffaterre&hl=ru&sa=X&ei=cltVe3KMaGhyAOajYDwBA&ved=0CDIQ6AEwAw>
23. Ryan M.-L. Possible Worlds, Artificial Intelligence, and Narrative Theory / M.-L. Ryan. – Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press, 1991. – 291 p.
24. Stockwell, P. Texture: a cognitive aesthetics of reading / P. Stockwell. – Edinburgh University Press, 2009. – [Internet resource] – available at: <https://books.google.com.ua/books/about/Texture.html?id=nORSgHpartoC&hl=ru>

Джерела ілюстративного матеріалу

25. Gardner E. -E., Chickering G.J. Ballads and Songs of Southern Michigan. – The University Of Michigan, 2004. – 536 p. – Available at: <http://www.archive.org/details/balladsandsongso028080mbp>. – Назва з екрану. – Дата звернення: 14. 06. 2014.

УДК 81'42:82-32:811.111

А. В. Сухова,

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків

КОМПОЗИЦІЙНО-МОВЛЕННЄВІ ФОРМИ АНГЛОМОВНОЇ НОВЕЛИ

Статтю присвячено аналізу структури художнього тексту на основі визначення його композиційно-мовленнєвих форм. Під композиційно-мовленнєвими формами розуміємо найбільш загальні форми, які відображають структуру процесу мислення, типи і способи зв'язку між елементами думки. В роботі охарактеризовано різні типології композиційно-мовленнєвих форм. Основним є поділ на опис, повідомлення і роздум, що здійснюється згідно з типами внутрішньотекстових зв'язків, а саме просторових, часових і причинно-наслідкових відповідно. Здійснено спробу провести порівняльний аналіз окремих композиційно-мовленнєвих форм. На матеріалі англійської новели досліджено, які композиційно-мовленнєві форми є типовими для цього типу тексту, в яких комбінаціях вони зустрічаються в